

znovu rozhodl. Ne j v y š š í s o u d k dovolacímu rekursu opatrovníka zrušil usnesení prvního soudu ze dne 29. prosince 1923 a ze dne 29. ledna 1923 a uložil prvnímu soudu, by znovu rozhodl o návrhu, by František V. byl zbaven svéprávnosti. Zároveň zrušil usnesení prvního soudu ze dne 16. června 1926 a usnesení rekursního soudu ze dne 14. srpna 1926 a poukázal dovolací rekurs opatrovníka na toto rozhodnutí.

D ů v o d y:

Při rozhodování o dovolacím rekursu opatrovníka Josefa V-a vyšlo na jevo, že František V. byl pro opilství zbaven úplné svéprávnosti a byl mu ustanoven opatrovník, ačkoliv podle §u 2 zákona o zbavení svéprávnosti ze dne 28. června 1916, čís. 207 ř. zák. může být pro pijáctví uznáno jenom na částečné zbavení svéprávnosti, a osobám zbaveným částečně svéprávnosti neustanovuje se podle §u 4 téhož zákona opatrovník, nýbrž p o d p ů r c e. Úplným zbavením svéprávnosti byl František V. postaven co do způsobilosti k právním činům na roveň dítěti mladšímu sedmi let, kdežto zákon připouští takové obmezení jenom v míře platné pro dospělého nezletilce, byl tedy způsobem, přičím se zřejmě zákonu, zkrácen ve svých přirozených právech (§§ 16 a 17 obč. zák.). Práva ta jsou nezadatelná a neporušitelná (§§ 1458 a 1459 obč. zák.), třetí osoby nemohly nabýti jich porušením práv, což plyne ostatně z povahy věci samé. Formální právní moc soudního usnesení nepřekáží podle §u 11 nesp. říz. v případech, kde rozhodnutí může být změněno bez újmy práv, nabytých třetí osobou, by se tak nestalo. Jde-li pak, jako v tomto případě, o opatrovance pod zvláštní ochranou zákona (§ 21 obč. zák.), jest soud podle úvodního odstavce §u 2 nesp. říz. oprávněn a povinen i z úřední moci napravit stav, přičím se zákonu. Musila být proto zrušena usnesení prvního soudu, jimiž byl František V. pro pijáctví zbaven úplné svéprávnosti, a byl mu zřízen opatrovník, opatrovnickému soudu pak musilo být uloženo, by o návrhu na zbavení Františka V-a svéprávnosti rozhodl znova. Tím se staly bezpředmětnými jak usnesení opatrovnického soudu o zrušení spoluvlastnictví manželů V-ových, tak usnesení rekursního soudu, jež se proto současně zrušují, dále i dovolací rekurs opatrovníka, který pozbyl mimo to oprávnění k podání opravných prostředků. Jeho dovolací rekurs byl poukázán na stavší se rozhodnutí.

Čís. 6414.

Ustanovení §u 517, poslední odstavce, c. ř. s. vztahuje se i na usnesení rekursního soudu o předběžné otázce (nepřípustnost pořadu práva).

(Rozh. ze dne 29. října 1926, R I 917/26.)

Žalobu, již domáhala se řada provisionistů na Československém eráru doplatků drahotního přídavku a nouzové výpomoci, s o u d p r v é

stolice odmítl pro nepřipustnost pořadu práva. Rekursní soud nevyhověl rekursu, odmítl však žalobu pro věcnou nepřislušnost prvního soudu. Dovolací kurs rekursní soud odmítl, maje za to, že šlo o dvě souhlasná rozhodnutí (§ 528 c. ř. s.).

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu do odmítacího usnesení rekursního soudu.

Důvody:

K objasnění věci nutno si krátce zopakovati průběh dosavadního řízení. Žalobci — provisionisté — jichž jest celkem 828, domáhají se jedinou žalobou na státu »náhrady škody«, na doplatecích dražebního přídavku a nouzové výpomoci za měsíc březen 1925. Kdežto podle původní prosby žalobní byly zažalovány měsíční doplatky, počínajíc 1. březnem 1925, byla prosba žalobní po druhém vrácení žaloby k opravě upravena tak, že žalobci žádají jen doplatek za březen 1925 v určitých, pro každého zvlášť vypočtených částkách, z nichž žádná nepřesahuje hranice bagatelní (§ 448 c. ř. s. a čl. II. zák. ze dne 8. června 1923, čís. 123 sb. z. a n.), třebaže všechny úhrnem činí 101.200 Kč 34 h. První soud (zemský civilní soud v Praze) odmítl žalobu pro nepřipustnost pořadu práva, rekursní soud potvrdil sice odmítnutí, ale z jiného důvodu, totiž pro věcnou nepřislušnost dovolaného soudu, protože jde o věci nepatrné, které nelze u sborového soudu uplatniti. Dovolací kurs finanční prokuratury byl rekursním soudem odmítnut podle § 528 c. ř. s., ježto prý bylo rekursním soudem usnesení prvního soudu potvrzeno a dovolací kurs je nepřipustný. Nyní jest rozhodovati o rekursu finanční prokuratury do odmítacího usnesení rekursního soudu. Tento kurs není oprávněn. Jde o t. zv. nepravé (formální) společenství v rozepři podle § 11 čís. 2 c. ř. s., protože předmětem sporu jsou stejnorodé, na podstatně stejnorodém, skutkovém i právním důvodu spočívající nároky žalobců. Možno ponechati stranou otázku, zdali taková kumulace v jedné žalobě buď u okresního, nebo u sborového soudu byla by podle § 11 čís. 2 c. ř. s. přípustna, když jednotlivé nároky nedosahují výše 300 Kč, ale jejich suma přesahuje 100.000 Kč. Rovněž netřeba řešiti otázku, zdali tu jde o souhlasná usnesení dvou soudů o téže otázce, totiž o otázce přípustnosti pořadu práva, neboť tolik jest jisto, že kumulováním bagatelních nároků různých žalobců proti témuž žalovanému v téže žalobě nároky nepozbyly své samostatnosti, že jich nelze sečítati ani k vůli příslušnosti (§ 55 j. n.) ani k vůli způsobu řízení a že nepřestaly býti »věcí nepatrnou« po rozumu § 448 c. ř. s. Povahy věci nepatrné nepozbyly ani tím, že by se o nich mělo jednati u sborového soudu (srv. na př. čl. XIV. čís. 1 úvod. zák. k j. n. a § 453 druhý odstavec c. ř. s.). Ve věcech nepatrných končí však pořad stolic ve druhé stoličce a není další opravný prostředek dovolen. Zákon praví sice v § 502 druhý odstavec c. ř. s., že ve věcech nepatrných není dopuštěn další opravný prostředek do rozhodnutí o dovolacím soudu a v § 517 poslední odstavec c. ř. s. praví, že do usnesení o dovolacím soudu ve věcech nepatrných jest kurs vyloučen, ale totéž platí o rozhodnutí soudu rekursního, neboť záleží jen na

tom, zdali ve věci nepatrné rozhodl již soud druhé stolice, kdež podle úmyslu zákona má býti rozhodnuto s konečnou platností (srv. také Neumann k Šu 517 str. 1525, Hora II. str. 439 a III. str. 18 a rozhodnutí R I 298/19 uveřejněné v Právniku str. 251/1920). Nelze si domyslet, proč by ve věci nepatrné byl vyloučen dovolací rekurs do rozhodnutí odvolacího soudu, na př. v otázce přípustnosti pořadu práva a proč by nebyl vyloučen do rozhodnutí rekursního soudu v téže otázce, když přece v obou případech děje se rozhodnutí usnesením (§ 261 odstavec první a § 473 odstavec první c. ř. s.). Platí to nejen pro rozhodnutí ve věci hlavní, nýbrž i pro rozhodnutí o otázkách formálních, zejména také o obranách privilegovaných. Jest tedy dovolací rekurs žalovaného státu již z toho důvodu nepřipustný, že jde o věci bagatelní (§ 517 poslední odstavec c. ř. s.) a byl právem odmítnut (§ 523 c. ř. s.).

Čís. 6415.

Upisovatel akcií není povinen převzít a zaplatit upsané akcie, uchyluje-li se schválená společenská smlouva v podstatných bodech od podmínek v upisovacím prohlášení. Takovouto podstatnou podmínkou jest po případě i výše akciového kapitálu.

(Rozh. ze dne 29. října 1926, Rv I 315/26.)

Žalobu úpadkové podstaty firmy D., akciové společnosti, proti žalovanému o zaplacení upsaných akcií procesní soud první stolice zamítl. Důvody: Podle upisovacích podmínek z 23. prosince 1920, na jejichž základě žalovaný učinil upisovací prohlášení a upsal 600 kusů akcií za 159.000 Kč, stanoven byl akciový kapitál na 3.000.000 Kč, rozvržených na 15.000 nedělitečných, plně a hotově splatných a na majitele znějících akcií po 200 Kč nom. Tyto podmínky liší se podstatně od stanov, na jejichž základě akciová společnost D-a v ustavující valné hromadě 8. července 1921 byla zřízena a byla do obchodního rejstříku zapísána. Podle stanov činí akciový kapitál pouze 1.400.000 Kč rozvržený na 7000 akcií. V tomto bodě, tudíž v podstatné části odchyluje se společenská smlouva od podmínek obsažených v upisovacím prohlášení žalovaného, jejichž dodržením závazek ke splacení byl podmíněn. Ve stanovách jest sice uvedeno, že akciový kapitál může býti zvýšen na 3.000.000 Kč, avšak toto eventuální zvýšení činí se závislým na usnesení valné hromady. Není pochybností o tom, že výše kmenového jmění akciové společnosti tvoří podstatnou část smlouvy společenské. To plyne z ustanovení § 1175 a násl. obč. zák. a zvláště z čl. 209 čís. 4 a 5 obch. zák. Proto též ustanovuje § 6 druhý odstavec akciového regulativu, že každé upisovací prohlášení musí obsahovati ono udání. Právní význam tohoto zřejmě v zájmu a k ochraně upisovatele akcií učiněného nařízení jest stanovení odkládací podmínky toho obsahu, že upisovatel jest jen tehdy zavázán z převzetí a splacení upsaných akcií, zřídí-li se společenská smlouva nejen vůbec, nýbrž i pod těmiž smluvními podmínkami, za jakých podle upisovacího prohlášení se zříditi měla. Soud proto má za to,